

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára		Hirdetmény		A lap szellemi részét illető közlemények	
hához hordással vagy postán küldve:					
Egy évre	8 frt. — kr.	hasábos peitisor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért igrtattatik be.	Lapunk számára hirdetések felvesznek Budapestben: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.	A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) ezimzindők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klóknér Péter kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos peitisorért 10 kr. szotendő.	
Fél évre	4 frt. — kr.	Bécsben: Opellik L. és Mosse Rudolf, Hrdlieka Vincze.		Kéziratok nem küldetnek vissza.	
Negyed évre	2 frt. — kr.	Bérmontetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.			

A színészet érdekében.

Habár színügyünk az utóbbi napokban a helyi sajtó körében élénk vitára adott alkalmat, mégis szükségesnek látunk egy pár őszinte szót pártállás és elfogultság nélkül elmondani.

A színügyet jobban tiszteljük s szeretjük, hogy ezen bármily kicsinyes egyéni érdek vezérelné tollunkat. A színügyet illetve mind a közönség, mind a consortium végrehajtó bizottsága hibás lévén, e kettőhöz intézzük szózatunkat.

Hittük, reméltük, hogy közönségünk kebelében a színügy iránti pártolási hajlam ez évben még jobban fokozódik annál is inkább, mert a színügy saját mindnyájunk közös tulajdona, miután a város derék polgáraitól alakult consortium kezeli a színügyet. — Azonban agytetszik, mintha ezen hitünkben csalódnánk, mert a pártolás az eddigiek után itélve eléggé hanyatlott s színészeink kevés kivétellel — igen csekély közönség előtt voltak kénytelenek játszani.

Színügyünk pedig, ha ily rideg közöny mutatkozik, nem állhat fenn s daczára annak, hogy keblünkben alakult consortium kezeli, tragikus véget ér. Ad idej anyagi viszonyok határozottan kedvezőbbek lévén a múlt éviéknél s mégis a város, nemesebb élvezetre, a mulattatva oktató időtöltésre ez egyetlen intézete a színház iránt kevesebb figyelmet fordít s a színház csak úgy kong a nagy fűrességtől. A távol levők nemcsak a cassára hatnak bénítólag, hanem annak az egy-néhány embernek is kedvét szegik, a kik dicséretes támogatásukat ez ideig sem vonták meg a színházról. Úgy néz ki minden egyes tűres páholy, mint megannyi óriás száj, mely a legérdekesebb jelentekebe bele ásít s e megmagyarázhatlan közöny nemcsak ezen egy idejny fenyegeti. Ha a consortium ez évet deficit nélkül nem képes befejezni, a szinpártolásra vállalkozott áldozatkész tagok a legjobb akarat mellett sem lesznek összetarthatók, s hogy a fokozott igényű közönséggel szemben itt színigazgató meg nem él többé, az alig szenved kétséget.

A jövő tehát, ha a jelenben a pártolás csökken a legkétségbeesettebb színben tűnik elő s ezért közönségünk figyelmét őszintén hívjuk fel a veszélyeztetett színügy még idejében leendő támogatására.

De az elmondottak után is kétségekivül kell őszintén szólnunk is, és pedig a consortium végrehajtó-bizottságához.

A végrehajtó-bizottság a múlt évek kiváló sikere után túlságosan elbiztatott s épen azon közönség igényeit vette legkevésbé figyelembe, mely eddig pártolással fentartta a színházat. Tapasztalhattuk ezt leginkább azon, hogy több igen jó tagját a társulatnak, kiket mindnyáján szerettünk nem tudjuk mi indokból elbocsátották, illetve nem szerződötték, másrészt különösen ez év elején a legtapintatlanabb műsorozatot adták a közönség elé, olyat, mely méltán bosszantásra ingerelhette a publikumot.

E két sarkolatos hiba az elbizakodottság szüleménye, de reméljük, hogy ezek gyorsan pótolatnak. Fokozta ezeket az, — hogy a consortium csak a színház-megnyitás után alakult végképen meg, tehát az ezelőtti előadásokra súlyt nem fektettek, gondot nem fordíthattak.

Ismerve azon buzgóságot, törekvést, melyet a végrehajtó-bizottság a színügy felvirágozása ügyében ujabban kifejt, s

tudva azt, hogy mindent elkövetnek a társulat hiányainak pótlására s a műsorozat élvezetesebb összeállítására — bizalommal fordulunk a közönséghez, hogy a törekvést méltó pártolásba részesítse.

De másrészt a kevésbé változatos műsorozat helyett változatosabb összeállítását ajánljuk a consortium végrehajtó-bizottsága figyelmébe. Ajánljuk a népsziművek gyakoribb előadását, ajánljuk továbbá, hogy legalább hetenkint egy operette, egy vigjáték hozassék szíre, mert bármiként elismerjük a jó drámák erkölcsnemesítő feneseget hatását, mégis az oly repertoire, melyben dráma, opera, tragédia felváltva jönnek elő minden élénkebb változás nélkül nagyon is unalmas a nem egyöntetű hanem különböző igényű közönségnek.

Ezeknek figyelembe vételét kérjük és reméljük is.

Közönségünk figyelmébe pedig az előbb elmondottakat ajánljuk, mert mindezek csak úgy valósulhatnak, ha a közönség pártoló készséggel siet a színügy segélyére, mert ha ez hiányzik a legvágogatottabb műsorozat sem tartja fenn a színügyet.

Kérve kérjük ezért e város művelt közönségét ne vonja meg a színházról ez évre sem azon nagyrabecsült pártfogását, melylyel a múlt évben a színügy minden őszinte barátját oly szép reményekre jogosította s nyújtson segédkezet a consortiumnak Székesfejérvár büszkeségére megmenteni azon intézetet, melyre ez idejny már oly sokat áldozott.

E napoktól kezdve — mint legilletékesebb helyről értesítve lettünk — változatosabb lesz a műsor a mint eddigéig már sokkal jobb s változatosabb — is, melyet ez idejny az új tagokkai összetanulásra szükségelt idő s két elsőrendű tag betegeskedése is megszorított.

Őszintén mondtuk el nézeteinket, minden párt tekintet nélkül a színügy jól fel-fogott érdekében, nem vezérelvén tollunkat sem egyéni hiúság, sem megsértett büszkeség. Ajánljuk ezért őszinte tisztán az úgy szeretetből jövő szavait az illetőknek.

Zemért.

Az örült leány.

— Vázlat. —

Gyönyörű átszemelt arc volt, mai napig se tudtam elfelejteni.

Ott bolyongott bánatos lelkével a Dunapartján... Mikor elfáradt, leült a meredek partra, s néma közönnyel hallgatta a vízi malmok egyhangú zuhogását. Bolyongása közt nefelejtset tépett, teleszedte kosarát vad virágokkal, s mikor már sok volt, leült a zöld fűre s megfonta koszorunak.

A ki egyszer nézett azokba a sugárzó szemekbe: az azt a leányt nem tudta többé felejteni.

Ismerete az egész falu s részvétellel volt iránta mindenki.

Egy nyári délután szokott sétámat tettem a szigeten, s ekkor találkoztam először vele.

Szülői a fővárosból falura jöttek, üdülést keresni bánatos lelküknek; hogy adjon nekik pár napig nyugalmat az a csendes kis falu, melyet a főváros zajában nem tudtak feltalálni.

Gyönyörű szép nyári délután volt, nem az a júliusi rekkenő hőség, melynek tikasztó levegője bágyadtá teszi az ember idegeit. Csendes eső után volt, ilyenkor oly hűs a levegő, olyan üdítő, olyan éltető. A fákon még nem száradt fel a jótékony eső, a leveleken még itt-ott csillogtak az esősepek. A fálemlő kedvesen csattogott a sziget sűrűjéből, néha-néha a kakuk hallatta kisérteties hangját, s nem ritkán belevegült a sárga rigó liló-árlója.

— Hány esztendeig élek kakuk?!... kérdezte tőlem nem messzire valaki.

Megrázkódtam e szavakra, nem láttam senkit.

Az erdő sűrűjéből a kakuk szava hallott: kakuk! kakuk! kakuk! kakuk!...

Megolvastam, négyszer szolt a kakuk madár.

— Ah, csak négy évig élek kedves jó kakuk — hangzott ismét mellettem.

Az örült leány volt.

Midőn meglátott elpirult... talán azt gondolta, hogy kinevetem babonás hitét s elhiszem, hogy ő hisz a kakuk madár szavainak. Vagy azt gondolta, hogy minő különös az, ha őt egy férfi egyedül találja az erdőben; vagy gondolhatott más is... valami különös... ki tudja egy ifju leánynak a gondolatát etalálni.

Ott állt mozdulatlanul, azután a tulvilági örömmel kitérő hangjával elkezdett kacagni; gyorsan oda futott hozzám, oda-simult keblemre s aztán elkezdett sirni és nevetni egyszerre.

— De kedves kisasszony!... szólítottam meg gyengéden.

— Ah Lajos!... Lajos!... tehát élsz... nem haltál meg; ha! ha! ha!...

S e közben könyei megáztatták keblemet, éreztem a mint perdülnék alá kipirult arcáról... azok a gyémánt cseppek... azokból a bűvös csillagokból.

— De hiszen kisasszony... én nem Lajos, hanem Jenő vagyok.

Leeresztette karjait a melyekkel átölelve tartott, azután két lépést hátra tett és erősen nézte arcomat.

— Bocsánat csalódtam; — azt hittem Lajos... de hiszen igaz, ő megcsalt.

Szegény fiatal leány. Ha ifju embert látott, mindenikkel így tett, mindenikben kedvesét vélte feltalálni.

Leült; elfáradt... elfárasztotta a sirás. Engedelmet kértem tőle, hogy mellette maradhassak, hogy elkísérjem szülőihez.

Jól esett hogy nem utasított el magától. Nem jó ilyen beteg leánynak egyedül járni a vadvirágok között, hogy kiteve legyen az emberek gunyjainak;... azután meg olyan közel folyik a Duna... olyan meredek... olyan magas a part... hátha... De mégsem. Hiszen olyan szeliden beszél multjáról... kedveséről... Hallgassuk csak.

Lássa Jenő, én épen tizenkét éves voltam, mikor Lajost megismertem. A nevelő-intézeti táncpróbán mutatták be,

s első látása oly érzést keltett bensőmben, a mely nem tisztelet, de sokkal több volt a tiszteletnél. Lajos nem lehetett több tizenöt évesnél, az ötödik gymnasiumi osztályba járt. Gyönyörű fiu volt; széke fűreit mindennap felgöndörítette, kék szemében volt valami varázs, a mely az intézetben megigézett mindenkit... hódított. Halvány arcán kissé rózsapír derengett; — csinos fiu volt, tudta hogy szép s épen ezért hiu, s rendkívül sokat adott a külsőre.

Barátnőim, kik velem egykoruak voltak, de még a kisebbek is, kik ugyanazon intézetbe jártak, mindannyian szerelmesek voltak Lajosba. Ne vegye tőlem öndicséretnek és hiúságnak a mit magamról mondok; de miután én voltam a legszebb lány az egész intézetben: épen azért barátnőim talán kissé irigyek is voltak rám; de Lajos szívét épen e miatt meghódítottam s fel-tétlen tudtam rajta uralkodni. Naponként reggeli 8—9 óra között már ott várt rám az utcásarkon, s udvarias bókkal rendszeren engedelmet kért tőlem, hogy elkísérhessem az intézetig. Déli 12 órakor szintén meglesett, s rendszeren kapunkig kísért. Megvallom nem kevésbé voltak irigyek barátnőim; sőt nem egyszer az intézeti nevelőnőnek is elárultak a miatt, hogy engem mindig Lajos szokott hazakísérni. A kisasszony több ízben pirongott magaviseletemért; de én mindannyiszor kikértem magamnak az eféle pirongató szavakat s egyszer értésére adtam, hogy ismétlés esetében tűrni nem fogom, hanem más intézetbe megyek. E kihívó fellépésem megdermesztették barátnőimet, s elfehéredve tekintettek hol a nevelőnőre, hol pedig én rám; — a nevelő kisasszony még inkább fehér lett, s nagyon elkomolyodott.

— Jól van — mondá s nem szolt többet.

Ugyanaz nap délután nevelőnőm anyámat látogatta meg, s jól sejtettem — Lajosali viszonyomat akarta felfedezni előtte.

Csalódott.

Azt hitte, hogy anyám az egészről semmit se tud s mikor hozzánk jött, darabig beszélgetett egyről-másról, azután anyámhoz hajolva, annak halkan szoltott valamit, s nekem egy parancsoló intésre távoznom kellett. Arczom égett az indulattól, s éreztem, hogy eltávolításom arra való, hogy a következő percekben rólam beszéljen a nevelőnő. Gyorsabban mint a villám rohantam ki az ajtón, hogy a következő pillanatban a mellékszobába röptülhessek, melynek ajtaján a kulcslyuk elég alkalmat nyújtott arra, hogy nevelőnőm vádló szavait teljesen megérthessem.

Előadta anyámnak Lajosali viszonyomat ugy, a mint azt irigy barátnőimtől nagyitva hallotta. Éreztem, hogy arcom tüzben ég, keblem hullámzott s szívem iszonyuan dobogott. Hallanom kellett a rágalmat mit irigy barátnőim rólam nagyitva beszéltek.

S mikor a nevelőnő bevérgé árulkodó szavait, anyám csak azt jegyezte meg, hogy

gyermek vagyunk, és hogy az egész dolgot komolyan venni csupa neveltség volna.

Jól esett anyámnak e szelíd nyilatkozata, mely egyszersmind engedelem volt arra, hogy Lajossal ezután még többet találkozhassam.

(Vége következik.)

Nyílt level Kovách Lajos urhoz.

Midőn én a szinügyről írt cikkemet kis világunkba bocsátottam, azon gyermeket szempontból indultam ki, hogy mindenkinek meg van engedve bírálatot írni, kivált a színügy fölött, melynek létezését minden egyes ember óhajta, a mennyiben látogatjuk s az ott kinálkozó élvezeteket pénzünkért megvásároljuk. Ezért ezen intézet jobban ki van téve, mint más intézet, annak, hogy fölötté mindenki kénye kedve szerint bírálatot tarthat s ha megérdemli tetszését nyilváníthatja s ha a szükség úgy hozza magával, nem tetszését is kijelentheti.

Ha valaki e tekintetben is csatlakozna, s ne nyúl hozzá virágnak tartja magát; akkor nálunk Lengenádfalván e tekintetben is másképp gondolkoznak ezen ügy fölött s nem hiszem, hogy volna szinügyező, a ki azon öltre jönne, hogy egy neki nem hízogó bírálatra észrevételeket tegyen s üres szójátékok s gyöngédtelességekkel megnyerje akarná azon játszámát, melyet már eleve elvesztett.

A mit én a kérdéses cikkben a szinügyről elmondtam, az a színek lelkeiből volt mondva. Sokan így gondolkoznak, csak hogy nem szólaltak fel mint én, tudván, miszerint nálunk az a szokás, hogy ha az indokok valakinek nincsenek inyére, akkor nem a bírálatot, hanem a bírálatot támadja meg, a mi legszörnyesebb tanúsága a támadó gyöngédtelességnek. Azt hittem, hogy ilyen tapintatlanság ellen megvédő női állásom. Megvalak győződve arról, hogy ha valaki fölötté cikkem ellen, távol tartva magát a személysékedéstől, csupán a tényeket fogja ostromolni s a polemikát e színlétszemben folytatni; de én Kovách ur arról győződtem meg, hogy a világ nem csupán udvarias emberekkel áll. Persze ez ismét olyas valami, a miről Lengenádfalván sajátságosan gondolkoznak; Lengenádfalván bizonyos tekintetek az irányadók, az a bizonyos Courtoisie, a melyet hölgyek irányában sohasem tévesztenek szem elől, szeressék őket vagy gyűlöljék, engedjenek nekik vagy küzdjenek velök. On azonban ezen Courtoisierül — mint látjuk — annyit tud, mint vak a színekről.

Ezért távol van tőlem az, hogy öre nehezteljek, én úgy tett mint tudott és a ki jobbat vagy többet kívánna öntől, az bálja volna.

A mi pedig az én állításaim illeti, önnök engem igazán le nem nyúrdogó cikkje dacára valódi női dacossággal azokhoz nemcsak ragaszkodom, hanem azzal toldom meg, hogy én a szinügy felvirágzását veszélyeztetve látom s csupa önből óhajtom, hogy az rövid idő alatt jobbra forduljon, mert énnekem a ki Lengenádfalván hozzászóltam a jó színház s művészi darabokhoz, nagyon zokon esik olyan komédiászerű darabokat élvezettel s nyugodtan végig nézni, kivált ha meg vagyok győződve, hogy részrehajlatlan eljárás s minden erőnek tapintatos felhasználása mellett kielégítőbb eredményt is lehetett volna kivívni színházunkban.

És ha az én ízlésemnek meg nem felelő ismétlődő eljárás újra alkalmat szolgáltatna a bíráló felszólalásra, ígérem önnök, hogy ismét résen állok az igazságot leplezetlenül kimondani, még ha azon veszélynek tennem is ki magamat, hogy ön újra leküzd. Csak hogy eleve arra kérem önt, hogy az új küzdelem alkalmával glauce keztyűjét ne feleddje hon, mert Lengenádfalván nem divat nők előtt keztyűvel kézzel megjelenni.

Többire tisztelettel maradtam

Neumann Arminné.

Közlemények

az 1878-dik évi párisi közkiállításra vonatkozólag.

I.

Az országos központi kiállítási bizottság által, a szarvasmarha-, juh- és sertésfajok, valamint a baromfiak kiállítására vonatkozó részletes szabályzat megküldésén, arra az érdeklő gazdaközönség azon megjegyzéssel tétetik figyelmessé, hogy a bejelentési véghatáridő november hó 15-ik napjára tűzött ki.

A 16- és számfajok kiállítására vonatkozó bejelentési véghatáridő február 15-ik napja.

A kiállításra vállalkozók, bővebb értesítés végett alólrthoz fordulni sziveskedjenek, hol a bejelentés is készséggel közvetítetik.

II.

A párisi közkiállításra bemutatandó hazai termények előleges rendezése indokból felkértenek a tisztelt kiállító urak, hogy bejelentést szemes terményeikből 10—10

liter mennyiségű mutatóványt, külön-külön vászon-zacsokokban, csak száját madzaggal összekötve és lepecsételve „az 1878. évi párisi közkiállítás magyar országos bizottságához” közvetlenül **Buda-pestre a fővámházba** címezve beküldeni sziveskedjenek.

Ezen küldeményre ráirandó: Hivataltos felszólítás folytán portmentes, miáltal a vitelbér meggazdálkodható.

Az ily mutatóványok haladéktalanul beküldendők; a küldeményekhez kalászkák vagy egész növény-példányok kis kék alakjában is mellékelhetők.

Székesséjérvár, 1877. nov. 1.

A fejlemények kiállítását alkalmasságtól

Bóné.

Bécsi tárczák.

Halottak estéje.

Novemb. 1-jén.

Koszoruk, gyász mindenfelé...

Ez a vig város ma letési vidám hangulatát s komoly arczalát, elmélyedve megünnepelni oda, hol kedvesei, nagy férfiai nyugszanak. Holnap az ő napjuk lesz, ha lottak napja.

A templomok nagy oltárai gyászszal borították, a színházak szünetelnek, vagy alkalmi darabot adnak; szóval Bécs magába száll, s ezen napon oltárhoz járul felvenni a hamukeresztet, hogy meg ne feledkezék az örök igéről: memento mori.

Mert Bécs könnyelmű vig város, de annak idejében áhitatos is tud lenni. És ez szép tőle. Szereti a jelent kedélyesen, szó-rakozással eltölteni, s keveset törődik politikával, világeseményekkel; de vallási érzülete épen marad, s mikor eljön az idő, hogy áhitatos legyen, akkor leveti kalapját népes processiók járnak templomról-templomra imádkozni. Hiszen ha egyéb nem eléggé mutatják Bécs lakóinak mély vallásos érzületét oly számos kiváló tempomai, minőkkel kevés európai város dicsekedhetik.

Ma azok ajtajai mind társa vannak s naphosszat özőnk rajtok az áhitatos gyászoló néptömeg.

Koszoruk, gyász mindenfelé...

A gyümölcs-piaczon (Obst-Markt) háttérbe szorulnak azok a szájesiklandozó gyümölcsös halmazok, szőlőskosarak, melyeket csak bécsi kofák tudnak oly páratlan izléssel elrendezni; a boltok kirakataiból visszavonulnak a ruhakészletek, riktó színi szövetek; s gyümölcs-piaczon, boltokban, — koszoruk lépnek ma előtérbe, kötetlen virágok, gyászos szövetek.

A Ring tele van véges-végig néptömegekkel, őh! de ma nem azt a vasárnapi sétáló közönséget látjuk, mely szórakozni s élvezetből jár ide; ma ez mint egy zajgó folyam hullámaik a városból ki a temető felé. — Egyes pontokon csoportokat látni küzdve, tolokodva minden lépésnyi térségért. Itt lövonatu kocsi állóhelye van.

Azok pedig jönnek egymásután.

Haj! de hogyan megtöme, zsufolva. A kocsi nem tudja gyepölőjét föntartani, s ámbár ki van már tüve a jelvény, hogy nem szállhat föl senkies, mégis a közönség zajog, majdnem ostromot kezd a fönlévők ellen s talán ha a másikkal fejtetetjén kapnának helyet ott is elfogadnák. E közben fon egy más kocsi kiírva rá: „Central-Friedhof” s csodák-csodája fölig üres. Lesz rohanszaladás feléje. Magam is szerencsét próbálók s küzdök a legelső közt: egy állóhelyért. Elértem.

A kocsi tele van lámpákkal, koszorúval s egyéb díszítésszel; fölökésiten velük a sirokat. Sokan öles átmérőjű koszorút hoztak s a ki félti az agyonnyomástól, ki-kaszítja biztos helyre a zégtáblához, vagy fölteszi a kocsi tetéjére. Mert bennünket összehúzóznak, mint a sajtkucakozót. Elég is lesz csakhamar a dícsőségből s legjobb, ha sz. Marxnál kiszállunk; hisz a Central-Hof még jó árujára van, s új temető, alig 3 éves, nem sok a látnivaló benne; inkább nézzük meg a díszes matzleinsdorfi temetőt.

Menjünk a néparadat nyomán.

Díszes kőkapuhoz érünk, melynek ajtaján tolong a népség ki és be; jönnek-mennek, mint a méhek kaszajuk körül. A kapuk mellett berkocsi hosszú sora áll s gazdáik, azok a híres bécsi fiakkerosok, majd le huzzák a hazatérő közönséget, oly annyira szolgálkúcsok s szivesek ök. A bécsi policzaj alig tud rendet tartani.

Még egy kissé körülnézünk, észre se vesszük, hogy a jóakaró gyászközönség, minden fáradság nélkül már bevitt minket a temetőbe...

Mintha egy tuja s cyprus erdőben volnánk. Nyilegyenes fasorok hosszú utcákat képeznek, s ezeken a szép árnyas utakon akár angol kertben binők magunkat, ha nem állának ridegen, szomoruan utasról a sírok és márványemlékek. Gyönyörű, szépen, szimmetrikusan rendezett temető ez. Bizonyos részbe csupán a vagyonszobákat temetik, a kik fölé emlékeket fognak emelni, a proletárabb fakeresztes nép más oldalra kerül. Rend szempontjából ugyan szép ez, de ilyen a világ itt is rangkülönbség határoz.

A temetőnek egy külön kiszögellő kis részlete a görög n. e. vallásuké. Nincsen

senmi korlát vagy árok közben, mi a két felekezet híveit elválasztaná s határvonalon a síremlékek érintkeznek egymással. Megvannak ök úgy is békében s nyugalomban.

Érdekes az irgalmas szerzet külön kis kerteskéje, melyben a hantok fölött csak kis tábla áll név nélkül, csupán egy római számmal. A kert közepén azonban van egy nagy kökereszt s ennek oldalajain számsort találunk, megfelelő névvel, melynek a táblák számaira utalnak.

Köborlásunk közben a temető lassankint már megtelt járó-kelő néppel s az utakon alig mozoghatni. Közélg az alkonyat. Az emlékezet elhozta adóját; a sírok mind föl-díszítvék, s számosan pazarul ékesek. Távolról lassu énekhang hallatszik s a processio ének, vagy imával fölvaltva bejárja a halottak országát, könyörögni az elhunyt lelkekért. S midőn az idő már sötétre jár, fölcillámlanak az áldozatlángok, ragyogó fénykőbe borítva a temetőt.

A szegény krajczárnyí, vékony viaszgyertyát gyújt s önmaga imádkozik mellette, a gazdag cifra lámpával, tarka ívegmécskékkel rakodik ki s me!... körülállják a „temetkezési társulat” tagjai, azután jámbor asszonyok s imádkoznak napszámban, pénzért.

Melyiké itt az elsőbbség?

Bizony-bizony az ima nem jár cifra köntösben, s midőn meghallgatást kér, ki tudja nem-e az utolsók lesznek elsőkké!...

Calamus.

Körlevél.

A „Babonák könyve” ügyében.

A babonák sajnos, népünk józan eszének rovására még mindig nagy mértékben uralkodnak. Igaz ugyan, hogy más népek is temérdek babonás nézetnek hódolnak; mert például csak a német nemzet között 2300-féle eszeficamadott babonás hiedelem kering a nép alsó rétegeiben. Hiába, terem a babona ott is, a hol nem vetik, s olyan, mint a bojtortján, ráragad az emberre.

Nálunk magyaroknál majd minden környeknek meg van a maga ezifirbnál-czifrább népbabonája. Az egészséges eszű ember mosolyog ugyan felettük; de a nép nagyobb része titkos féltélemmel hisz bennük, mert már gyermek korától kezdve bele öröködött. — A babona ugyszólva a csontha aszik népünkkel s koporsóba megyen vele.

Az első, a ki a babonákat hitelenesen méltatta Ipolyi Arnold jelenlegi beszerce-megyei püspök volt, a ki „Magyar mythologia” című nagyobb, de már ritka művében bő tudományossággal vet világot a magyar babonák természetére. De ez a munka felette drága a népek s így nem is férhet hozzá.

Azonban legközelebb egy aradi buzgó ügyvéd Varga János vállalkozott azon nemcsak munkára, hogy a „Babonák könyve” címe alatt összeszedte a magyar népbabonákat s azokat jó népies iránylyal, körmonfont magyarossággal okuló példa gyanánt a nép számára egy díszes művé dolgozta fel. Ez a mű, mint pályamunka oly jelesen találtatott, hogy a „magyar orvosok és természetvizsgálók” által 300 frt pályadíjra is érdemesítették. Ára 1 frt. 20 kr., megjelens Aradon s kapható minden könyv-árusnál.

Ezen művet érdemes bírálat után a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi minisztérium is f. évi október 12-én 21330. szám alatt kélt kegyes rendeletében mint a veszélyes babonák kiirtására s a józannabb felfogás terjesztésére igen alkalmas könyvet a legmelegebben ajánlhatónak találta.

A nevezett „Babonák könyve”-t ezennel a legmelegebben ajánlom az iskolásoknak, illetőleg iskolászeki elnökök, lelkészek urak s a közégi előjáróságok figyelmébe, azon megjegyzéssel, miszerint hasznának, — hogy mind az iskolai, mind pedig a népkönyvtárak számára ezen munkának egy-egy példány megszerzettessék, hogy így mind a növendékeknek, mind pedig a felnöttebbeknek alkalmuk legyen azt olvasni. — A megrendeléseket szívesen eszközölöm önmagam is.

Egyszersmind nagyon leköteleznének a lelkész urak, tanítók, jegyzők s előjáróságok, ha hogy a környékükön divó bármilyen csekély és sajátságos népbabonáról alulirt tanfelügyelőséget némi kis vázlatos leírásban értesítenék. Jól tudom, hogy Győr vidéke is hemzseg ilyen babonás csoda-bogaraktól. Az adatoknak nagy hasznát fog-nám venni, amennyiben a „Babonák könyve” írójának rendelkezésére bocsátanám, hogy azokat művének második kiadásában szintén felhasználhatná.

Ismételve melegen ajánlom tehát a többször említett művet pártoló figyelmébe. — Irteuk a babonát; ez által nagyban emelkedik népünk józanabb felfogása is.

Győr, 1877. október hó 24-én.

Hazafias tisztelettel:

Vargyas Endre.

győrmegei kir. tanfelügyelő.

KÖZGAZDÁSZAT.

A bor betegségeiről.

A bor betegsége alatt értjük annak oly változásait, melyek miatt az kellemetlen italává, majd ihatatlanná, s utóbb teljesen hasznavehetetlenné válik.

Ily baj minden vigyázatunk mellett is előfordulhat, de legtöbbször mégis gondatlanságunk — vagy tudatlanságunkból származik; azonban bármint jöjjön is az elő, első feladatunk a bajnak okát kifürkészni, részint azért, hogy máskor azon okot idejekorán eltávolítsuk, részint, hogy a beteg bort meggyógyíthassuk.

Soha se feledjük azon igazságot, melyet a hordók gondozásánál figyelemmel kell tartani: hogy a bort is sokkal könnyebb egészségre fenntartani, mint a megbetegültet meggyógyítani. Miért is nem resteljük újolag s akárhánszor ismételn az on módokat és szabályokat, melyek által a bor betegsége megakadályoztatnak.

A borbetegségek megakadályozására a következő módok és szabályok szolgálnak:

1-ör. A szőlők éretten szedessenek le, s az érettek közül az éretleneke, rothadtak, penészesek szorgosan kielejtessenek, — mert ezek magukban hordják a romlandóság csiráját s közli azt a többivel is.

2-or. Az edények, melyekben a szőlőmust és bor megfordul, mindig tiszták legyenek.

3-or. Az erjedés megirt hőmérsékben történjék, s rövid ideig, legfőleg 8 napig tartson; de azért

4-or az erjedés tökéletes legyen, még pedig mind a zajos, mind a csöndes, s ennek kedvéért inkább pár nappal tovább is tarthat az erjedés.

5-ör. Az új borok erjedés után leiszultván a seprőtől elválasztandók, azaz keifő időben lefejtendők, s a lefejtettek a még bennök uszkáló felhárnyéktól, nyálkától megszabadítandók az adott utasítások szerint, különben mindig ki lesznek téve a változásoknak, melyek érlelődéseket hátráltatják.

6-or. A hordók megtöltve álljanak, — mert a kiapadt bor helyét a beförakodó levegő foglalja el pusztító vendégeivel.

7-or. A fiatal borok évenként legalább háromszor okvetlenül lezuhassanak, s ha lehet a csendes forrás után már, midőn t. i. többször nem zavarodnak légmentesen, de mindaddig, míg a zavarodásra erjedésre hajlandók a lezuhás nyíltan történjék.

8-or. Az akonát csak szükségben kell ki- és beverni, még ritkábban szabad a borból kihéberozgetni, mert ezek által nemcsak hogy zavartatik a bor, hanem a külső levegővel is gyakori érintkezésbe hozatik.

9-or. Az ó-boroknak évenkénti felfrissítése tökéletesen kitisztult, egészséges s ugyanazon fajú fiatalabb borok által, majdnem szükséges, még pedig akkor, midőn az ó bor más hordóba huzatik, és úgy, hogy az üres hordóba előbb a már legalább háromszor lefejtett új borból 1 akó minden 10 akó ó-bor alá beöntetik, hogy a reá fejtendő ó-borral jól elvegyüljön. Ezen eljárás czélzseriségét tapasztalásból is tudjuk, de a „Borászati Füzetek”-ben is épen ezt egy tapasztalt borász is melegen ajánlotta.

10-or. A hordók akár gyapotos, akár jó kiszemelt ruganyos parafa dugók által jól bezárva tartassanak, hogy az ély befolyása mellett a penész-gombáktól menten maradjanak; az érlelés ideje alatt minden esetre a gyapotos akonák teszik a legjobb szolgálatot.

11-or. A borok annak idején ügyesen és okszertien derítettessenek az alább közlendő módszerint.

12-or. Végre a pince kőnérséke menyire csak lehetséges, szabályszerű egyenletes legyen: a pince levegőjének tisztaságára nagy gondunk legyen, valamint arra is, hogy a pincebe semmiféle idegen termék ne helyeztessék.

A ki ezen szabályokat pincejében lekísmeretesen éltetve lépteti, annak nem igen lesz baja beteg borokkal. — A beteg borok gyógyításáról jövőre szólnunk.

Színház.

Folyó hó 3-kán Kastiani Ede 4-ik és egyszersmind bucsu-előadása volt ez ködfátyolkép mutatóványainak. A képek szépek és sikerültek voltak, kivéve azok, melyek az orosz-török háborúból egyes jeleneteket tüntettek elő, melyek azonban nem voltak egyebek, mint kivételhen mázolások, a melyek csupán alkalmasszerűleg arra voltak hivatva, hogy a már megunt előadásoknak publikumot szerezzenek. A többi között láttunk néhány ismerős helyi arcz-, táj- és genreképeket, melyek nagyobb részt Pribék Antal megei albumából valók voltak, ilyenek Novák Kálmán polgármester és Havranek József kapitány urak jól sikerült arczképei, továbbá a püspöki palota, megyeház, a színház-épületek stb., melyek zajos tapsokra ragadtak a külvilágban nem nagy számú közönséget. — Vasárnap f. hó 4-kén Lukácsy „Veres haju”-ja került színpadra másodsor, jeles, ősszavogó előadásban. A szereplők közül kiemelendő Lénárdné és Hahnelné, kik mindketten melegen át-

érezve szerepüket, az utóbbiak különösen azon jelenete, a mikor az anyjától elszakított leányt anyja feltalálván, haboz az apa és anyja közötti választásban — kitűnően sikerült. Jelenen betölték még szerepüket Popovics Mari (Veres hajú), kinek sok szép dala gyűjtő hatást eszközöltek, továbbá Bérczy, Szilágyi, ifj. Szilágyi s Traversz. A színházat zsufolóság megföltő közönség meglegedve távozott az összevágó jeles előadás után.

Hétfőn Verdi nagy operája „Ernani“ került színre. Kiváncsian néztünk ez est elébe, melyen Mándokyné mutatá be „El viráját.“ Nem mintha kishitték lettünk volna a siker felett, mert tavál e szerepben több ízben remekelni láttuk Kocsis Irmat, de inkább vonzott a kíváncsiság, vajjon mennyire sikerülend ő neki Kocsis Irma „Elviráját“ elérni, avagy felülmulnia. — Nem czélunk itt a két művésznő játéka között párhuzamot vonni, mindamellott elismerjük, hogy az érdem legnagyobb része őt illeti, ha tekintetbe vesszük, miszerint Kocsis I. makacs betegsége miatt, az opera terén egyedül magának kell helyt állania. Mai fellépése bár nem volt a legsikerültebbek egyike, Verdi nem coloratur művésznőnek szánta „Elviráját;“ mindamellott leszámítva minden hiányokat Feketével (Ernani) együtt osztoztak az est sikerében s nem egyszer tüzelék megérdemelt tapsokra a különösen kis számmal megjelent közönséget. A mi a dalmi előadását illeti, az jóval gyengébb volt a tavalinál: a karok gyengék, különösen a férfi kart csak egy kardalnok képvisel, s mindez az összhangrovására történt ha tekintetbe vesszük, miszerint Verdi ez operájánál a chor finálék leghatásosabbak.

LEVELEZÉS.

Csákvár, 1877. november 3-án.

Tek. szerkesztő ur! Mult hó 27-dikén Quaiser János és többek indítványa folytán nálunk a tüzoltó-egylet alapítókéje javára táncestély rendeztetett, mely 32 fr. 24 krt. jövedelmezett. Ha tekintjük a nemes célt, melyre ez estély rendeztetett, valóban a közönség nagyobb részvétel karolhatta volna fel az ügyet. Az egytel élén álló derék férfiak mellé oly jeles férfit volt szerencsénk nyerni, hogy most már bizton elmondhatjuk: megalakult a tüzoltó-egylet. Felteszük Csákvár értelmes közönségéről, hogy e nemes czélú egyletet anyagilag is támogatni fogja. A székesfejérvári tüzoltók testvérbáráti üdvözlését igen szívesen vettük s arra kérjük őket, hogy az ígéretet nem sokára tett kövesse. Dorner Károly.

HIRTÁRCZA.

Helyi hírek.

A városi törvényhatósági bizottság e hó 4-kén tartotta közgyűlését. Az elnök Szögyény-Marich László főispán volt. A bizottsági tagok közép számmal jelentek meg. A gyűlés első tárgyai közé tartozott a belügyminiszter több rendbeli leirata, melyek inkább közgazdasági érdekűek voltak. A többi tárgyak közül kiemeljük, hogy a város által felveendő 100,000 forintos kölcsönre nézve a bécsi osztrák nemzeti bank az özszeget már folyóvá tette, az úgy azonban még a belügyminiszteriumnál levén, ott maig sem intézetett el, addig tehát míg ez jóvá nem hagyatik a belügyminiszter által tovább intézkedni nem lehet. — Megemlítjük még, hogy belvárosi kaszárnya udvarán egy keményebb s tartósabb anyagból készített kádnit felállítása kimondott. — A bárándi ut kiépítése iránt hozott közgyűlési határozatot a miniszterium helybenhagyta, így tehát az építés rövid időn megkezdődik. Ezenkívül volt több kevéssé közérdekű tárgya is. Az ülésnek összesen 23 tárgya volt, mindazáltal kevés vita folyván le déli 12 órára véget ért.

A helybeli, szintugy a fővárosi sajtó által többször dícsérrel felemlített jeles fényképésznöknek Pribék Antal urnak fáradságtalan szorgalmáról és szakavatottságáról nemcsak közmegeledéssel találkozó szebbnél szebb kirakatai tettek eddig tanúságot, niután a fényképészet mindenneit magában foglaló s e szerint minden igényt teljesen kielégítő képi a fővárosiakkal csin (elegancia) tisztaság szempontjából méltón mérkőzhetnek, de rendkívüli ügyeségről ujjal s leginkább Kastiani Ede tanár által nov. 1-jén mutatott ködfátyolképek alkalmmal győződhettünk meg, a mennyiben ezen mutatvány előadásánál nevezett fényképésznök által e czélra készített 2 fénykép is. Midőn ezt az érdemet némi elismerésel felhozzuk, el nem mulasztjuk előre értesíteni a tisztelt közönséget, hogy nevezett fényképész ur a tél folyama alatt önmaga szándékozik saját készítményeiből ködfátyolképek előadást tartani, mely czélra már is a mult évben gr. Zichy Jenő ur által rendezett összes tableaux-kepeket, valamint a városi s megyei jelesebb épületek, kertekből, s népviseletekből is mintegy 200 darabot bámulatra ragadó finomsággal elkészített s így mihelyt a szükséges jegyzeteket megszerozheti előadásait azonnal megkezdendi. Miután a látottakból meggyőződve ezen

előadásokból élvezetteljes estélyeket alaposan jósolunk, e vállalatnak, melynek pártolására a t. ez. közönséget előre figyelmeztetjük s felkérjük.

Gróf Cziráky János Lovasberény községében saját költségén egy zárda épületet építettett oly czélból, hogy abban a grófné föfelügyelete alatt kiadodvoda és női kézimunka iskola tartassék fenn. A közoktatásügyi m. kir. miniszter a nemes grófnak és grófnénak köszönetét nyilvánította.

A helybeli evangélikus gyülekezet által valószínűleg Genes Jenő szép képzettségű evang. segédlelkész lesz lelkeszsé választva, kit a superintendens is ajánlott a gyülekezetnek.

A megyei bizottság tagjainak. A szolgabírói segéd-állomások rendszeresítése és a legközelebbi tisztújítás határidejének megállapítása iránti intézkedések czéljából f. hó 12-ik napján d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlés fogván tartatni, van szerencsém arra a megyei bizottság érdemes tagjait ezenel meghívni. Székesfejérvárot, 1877. november 4-én. Báró Miske Imre, Fejérmegye alispánja.

Halalozás. Machik Sándor nyug. gazdatiszt folyó hó 4-ikén végölyengülés következtében meghalt s eltemettetett 6-án délután 3 órakor a hosszú-temetői sírkertben. Béke halmvain!

A városi közgyűlés egyik fontosabb kérdése volt a helybeli vám- és helypénzszedés ügye is, miután az a jövő 1878-ik év elején fog újra bérbeadni. E kérdés fontos, miután a vámosok és helypénzszedők sok visszaélésre adtak okot, de mert mivel az oly költségesen felállított lőkorlátok ügyével is összefüggésben van. — Örülünk ezért helyes megoldásának s a vita valóban nem veszett kárba.

Hymen. Badicz István fiatal ügyvéd a mult heten vezette oltárhoz Kecskeméti Janka kisasszonyt Palotáról. — Boldogságot kívánunk frigyükhöz.

Színházunkhoz a folyton betegeskedő Kocsis Irma mult években kedvelt színésznő helyére valószínű, hogy Enyvári Sarolta lesz szerződötve, ki közelébb fog vendégszerepelni. — Vendégszereplése alkalmával majd bővebben fogunk róla megemlékezni.

A belügyminiszter sürögösen elrendelte pár hóval ezelőtt, hogy a városi törvényhatóságok tisztújításait még ez év folytán megtartják. A városokra nézve ez meglepő volt, mert oly rövid idő alatt mint mennyi hátra van elig lehetett volna ezt tenni, több város felirt ez ellen s lett is eredmény, mert a miniszter ezekre nézve visszavonta ezen rendelkezését. Városunk is megtehén ezt.

A rendőrség; de általában a városi hatóság figyelmébe ajánljuk a régi megyeház melletti közt, mely bizony a lehető legelhagyottabb állapotban van s tömve a legválogatottabb szemét és piszokkal. — Miután ez az egyik jártabb helyek közé tartozik, ajánljuk ennek tisztább tartását a hatóságnak, hetenkint legalább egyszer az utcáseprők megtekintetnek és kisöpröhetnek, mert a jelen elhagyott helyzete nagyon visszataszító.

A vasuti menetrend változott a voszprémi vonatot illetőleg. Az éjjeli vonat már nem közlekedik, a nappali pedig következőleg van beosztva: Fejérvárról Veszprémbe indul reggel 9 óra 27 perczkor; (személy vonat) délután 4 óra 30 perczkor (vegyes vonat) Veszprémből indul reggel 8 óra 10 perczkor (vegyes) délután 4 óra 45 perczkor (személy vonat).

Gróf György László Perkátán apácázárdát alapít 4 apácával, kiknek főfeladatuk a népnevelés leend s a zárda tanodái is fog szolgálni.

A palotakülvárosi olvasókör Katalina azaz f. hó 24-én könyvtára javára a dalárda közreműködése mellett táncmulatságot rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja.

A fővárosi lapok közül több egy nagy rablóbandának a fővárosi rendőrség által Lovasberényben történt elfogatását jelzi mi ezen esetről nem tudunk semmit de levelezünk sem, valószínű tehát, hogy az egész hírlapi kaesa, s mi csak közbiztonságunk rovására történik.

Köszönetnyilvánítás. Négy éves Sándor nevű fiunk játékközben egy régi 2 kros nagyságu sárgaréz váltékpénzt nyelt el, mely torkán akadt s daczára a gyors segélynek a pénz kivenni nem lehetett. — ekkor gyermekünk sorsán aggódva az élet s halál közt küzdő kis fiunkat gyógykezelés végett e város s vidék több orvosához elvittük, azonban segély s vigasztalást nem nyertünk sehol; míg nem tek. Verner János orvostudor urhoz fordultunk ki gyógykezelés alá vévén kis fiunkat, kiváló orvosi műtéttel a 4 hónapig torkán levő rézpénzt torkából kivéve s őt az életnek s nekünk szeretett szüleinek legnagyobb örömlünkre megmenté. Midőn ezt a szenvedő emberiség érdekében nyilvánosságra hozzuk, egyszersmind legmélyebb köszönetünket nyilváníttuk ezen ránk nézve oly szerencsés orvosi műtétért fogadják ezért különösen hálánk s elismerésünk kifejezését. Székesfejérvárot,

1877. novemb. 5-én. Forster Károly s neje Rothfischer Borbála.

A Szilágyi-féle jó hírű vendégülben szép ünnepély volt a mult heten, Ozman a derek török hadvezér arozképe lett leleplezve ekkor. A magán körü ünnepélyen Lovász Sándor mondott szép beszédet Ozmanról ugy a török s magyar barátságrol.

A városi kórház s agkok intézetének élemezése ügyében a közgyűlés nem fog árlejtést tartatni, hanem a folyamodványok beadása s ezek tekintetbe vétele mellett adatik ki ez jövőre.

A sz.-fejérvári kereskedelmi bank forgalmi kimutatása (október hó). Bevétel: Pénzkészlet 12987 fr. 91 kr. Folyó számla betétek 170517 fr. 77 kr. Betétek 11429 fr. 8 kr. Bankváltók 38156 fr. 79 kr. Hitelegylei váltók 17201 fr. 91 kr. Előleg 2700 fr. Jelzálog kölcsön 751 fr. 59 kr. Értékpapírok 7005 fr. 14 kr. Ezüst- és aranypénzek 1271 fr. 88 kr. Részlet iv befiz. 6 fr. Kamatok: Bank-hitelegyleti váltók s előlegek után 2746 fr. 96 kr. Jutalék 21 fr. 21 kr. Bélyeg illeték 14 fr. 95 kr. Ereczpénzben fizetendő váltók 2927 fr. 20 kr. Főösszeg 267738 fr. 39 kr. Kiadás: Folyó számla betétek 138465 fr. 95 kr. Betétek 27008 fr. 99 kr. Bankváltók 42896 fr. 56 kr. Hitelegyleti váltók 13670 fr. Előleg 1327 fr. Jelzálog kölcsön 300 fr. Szelvények 2678 fr. 7 kr. Értékpapírok 1492 fr. 11 kr. Ezüst- és aranypénzek 3906 fr. 23 kr. Hitelegylet bizt. alap 25 fr. Kamatok 306 fr. 98 kr. Ereczpénzben fizetendő váltók 380 fr. Tisztí fizetések s költségek 521 fr. 88 kr. Kézpénz 34758 fr. 83 kr. Főösszeg 267738 fr. 39 kr.

A sok mindenféle pályázatok közt megemlítjük, hogy a felsővárost is mozgalomba tartja egy fontos állás betöltése t. i. itt a harangozó állás ürült meg. Curiozum keppen megemlítjük, hogy ezen állásra is van elég pályázó s már eddig több kérvény adatott be a hatósághoz.

Fővárosi hírek.

Török színház Budapestén. A „P. Lloyd“ azon tudósítást kapta Konstantinápolyból, hogy az ottani eszazári ottomán színház igazgatója az ősi idény folyamában társulatával Budapestre jön s a török színházi előadások egész ciklusát mutatja be a magyar főváros közönségének. Időszerű vállalat.

Templom-rabló. Az angol kisasszonyok templomából ellopták a „Krisztus szive“ olajfestményü oltárképét. Az ismeretlen tettesek erélyesen nyomoztatnak. A házbelleknek fogalmuk sincs a tolvaj kilétérel, ki mindenesetre ugyesen végezte munkáját.

A budapesti fiuk érdekében mozgalom indult meg a polgárság kebelében. A 32 ik gyalogezred, mely tudvaleg a budapesti fiukból áll, hárminez év óta idegen városokban állomásozik. Ot éve mult, hogy Dalmátia kopár vidékeire van az ezred kárhözatva, még annak reményétől is megfosztva, hogy valamikor a fővárosba visszatérhessen. Nemrégiben számos budapesti polgár értekezletet tartott ez ügyben, s elhatározta, hogy küldöttséget meneszt a királyhoz, az ezred visszahívása érdekében. Annak idején a bécsi polgárok is küldött segélyt kértek fel a királyt, hogy a 4-dik gyalogezredet engedje haza jónni Bécsbe. Kérelmüket az uralkodó meghallgatta, s valószínűleg a magyar polgárok küldöttségének sem fog nomei mondani.

Crszágos hírek.

Köburg Fulop herceg a debreczeni zenede alapító tagjai közé lépett, s a 100 forint alapítóságu díjat a zenede igazgatóságához már le is küldötte.

Osman pasának ezüst babékoszorut küldött Oroszába közönsége. A koszorut Laky Adolf budapesti ékszerész készítette, még pedig, mint szakértők állítják, ugy hogy a magyar iparnak sem válik kisebbségére. A koszorun zománczott betűkkel a következő felírás van: „Babért a hősnak, Osman Nurinak, a plevnai győzőnek, Oroszába közönsége 1877.“ A török főkonzulatus felkérteletett a koszorut rendeltetése helyére szállítani. Osman részére szintén mellékeltett egy kisérő levél. „B. N.“

A mi egy iskolához legszükségesebb. A hercegprímás Rév-Komáromban a mult napokban szentelt fel és adott át a közhasználatnak egy saját költségein épült leányiskolát. Ezzel a régi óhaját teljesíté a komáromiaknak, kik nem egyszer kérvényeztek és tisztelegtek nála ez ügyben. Az utolsó deputatit, a komáromi urhölgyek küldöttségét, Meszlényi Gyula, odaváló apát-lelkész vezette, és a hercegprímás meg is ígerte a kérvényezőknak óhajuk teljesítését az esetben, „ha a legszükségesebbet Komárom városa megadja az iskolához.“ „Oh igen, szóla a szeltemes apát, Eminentiad kétségkívül a gyermekeket érti a legszükségesebb alatt, s ezt ő nagyságaik nevében — s ezzel a tisztelő hölgyekre mutatott — ünnepélyesen megígérem.“ A primás elvette magát, de szaván volt fogva és egy év alatt felépült a komáromi szép leányiskola, Hiszjék, hogy soha sem fogy ki belőle az, a mi egy iskolához legszükségesebb.

Külföldi hírek.

Paris, nov. 3. A „Moniteur“ tanácsolja Mac-Mahonnak, bizza meg Gambettát az új kormány megalakításával, hogy kitűnjék, vajjon képes-e kormányozni a köztársasági többség.

Az oláh hadak visszahívása. Az oláh konservatív pártnak 27 tagja tanácskozást tartott Bukarestben. A tanácskozás tárgya az a kérdés volt, mily alakban kelene tiltakozást emelni a mostani kormány kalandor politikája ellen. A gyűlés egyhangulag és határozottan ellene nyilatkozék annak, hogy az oláh hadsereg a Törökország elleni háboruban továbbra is részt vegyen; valamint annak is, hogy Oláhország később közelebbi viszonyba hozassék valamely hatalommal. Azonkívül elhatározták egy programot közzé tenni, melyben Oláhország számára a teljes függetlenség mellett oly semlegességet kívánnak, melyet Európa minden nyugati hatalma biztosítson. A program kidolgozásával Boerescu és Majorescu bizattak meg.

A „Neue freie Presse“-nak írják Konstantinápolyból: Az utolsó hetekben rendkívül sokat tettek Plevna ellátása érdekében. Jelenleg Ozman pasa oly sok élelmiszerral rendelkezik, melyet a mecesetekben és eltávozott lakosok házaiban halmoztak föl, hogy ha több hónapon át nem fog kapni új szállítványt, még akkor is el lesz látva serege. A mi seregének számát illeti, nemcsak az utolsó harcok által fűtt hézagok vannak kitöltve, hanem 10,000 emberrel több katonája van, mint az operáció kezdetén; így hogy ha a legrosszabb eset következnék is be és nem tarthatná meg Plevnát, még mindig elég erős lesz arra, hogy keresztül vágja magát. De ez eset nem fog bekövetkezni mert az itteni dispositiók mind arra vallanak, hogy rövid idő alatt föl fog mentetni. Állítólag Mehemed-Ali szemelték ki ez operáció végrehajtására. Ezért tartották titokban, hogy hová megy Mehemed-Ali és szándékosan híresztelték, hogy Hercegovinába, majd ismét, hogy Boszniába küldik őt. Csapatokban, melyeket összegyűjthet, nincs hiány. A musztafikok legnagyobb része még most rukkolt be és itt Konstantinápolyban 50—60 ezer ember várakozik, kiket oda fog küldeni, a hol legnagyobb szükség van reá. De a Plevna állapota miatt táplált aggodalmak mindenesetre túlzottak.

Gabona-ár november 7-én.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	11	30	11	— 10 50
Kétszeres	9	50	9	20 9 —
Rozs	7	50	7	40 7 20
Arpa	7	70	7	40 7 30
Zab	7	40	7	20 7 10
Kukoricza	7	20	7	— 6 80

Felölös szerkesztő: Boross Mihály. Szerkesztőtárs: Hattuyffy Dező.

Hirdetések.

Alteti sárvben szenvedőknek,

legjobban ajánlatik a Stürzenegger G. által Herisuban (Schwiz) készített kenőcs. — Ezen kenőcs, mely semminemű ártalmas anyagot nem tartalmaz gyorsan s teljesen gyógyít mindennemű sérveket. Kapható télegyenként 5 Markért használati utasítás és bizonyítványokkal együtt Stürzenegger G. nál ugy Budapeston Formágyi gyógyszerüzél. Bizonyítvány: Ön engem háladalannak fog tartani, hogy oly soká írok; de meg akarom várni, hogy jeles kenőcs csakugyan tökéletesen gyógyít-e. — De minthogy hosszú idő óta ismét képes vagyok a legnehezebb munkát is végezni, a legnehezebb zsák buzát, vagy lisztet is legnagyobb könnyűséggel emelni, mintha soha sem lettem volna sérült, kötelelősségem ismerem, önnék mint teljes épségem helyreállításának hálás köszönetemet nyilvánítni. Böhrenbach (Passau mellett) 9. Juni 1876.

Schmid József.

A devescseri vasutállomástól 5 percznyi távolságra

egy tagositott birtok

500 hold 12 □' szabad kézből eladó.

A feltételek a legkedvezőbbek.

Értekezhetni:

Belák István ügyvéd urral Enyingen.

Legújabb naptárak az 1878-ik évre,

kaphatók:

Klökner Péter

könyvkereskedésében Székesfejvárott.

Az Athenaeum nagy képes naptára kis képes	1	Kodolányi, gazdasági zsebnaptár	2
Legújabb Hazi naptár, képekkel	50	Hölgyek naptára, aranydíszítéssel	1 80
István bácsi naptára	50	Nemzeti kalendárium	80
Protestans új képes naptár	50	Családi képes naptár	80
Falusi gazda naptár, szerkesztéi Mádai I.	80	Nagy képes naptár	40
Láderész naptár, képekkel	80	Pénztárca naptárak	20
Honvéd naptár, katonai naptár	60	Fali naptárak, 16, 20, 30-40 krig.	60
Nepzástó naptár, szerk. Aldor Imre	40	Oesterreichisches Volks kalender	60
Kossuth naptár, szerk. Honfi Tihamér	40	Yogl's	60
Deák Ferencz naptár	50	Steffens	60
Eötvös naptár, tanfélék és tanügybarátok részére	60	Krakauer Schreib kalender	40
Székesfejvári naptár	30	Grosser Bilder kalender	1 00
Faust Kalender	80	Oesterreichischer fort kalender	1 00
Neumeister-Herburger Aus kunfts kalender	50	Löbe kalender, für Haus und Landwirthe	1 00
Nemzeti nagy képes naptár. (azelőtt Jóbart)	1	Jarisch Illustr., Kath. Volkskalender	1 00
Nők naptára, szerk. Beniczky Irma	60	Nader, Medizinal kalender	1 20
Boraszati naptár, szerk. Nyári Ferencz	80	Notiz kalender, für die Elegante Welt	1 25
Nevesünk, új humorisztikus naptár	40	Feine Welt, Tage u. Notizbuch	1 25
Hafarido naptár, köve	1 20	Wittelschöffer's, Taschenbuch für Civilisten	1 60
Naptári jegyzék könyvecské, gazdák számára	1	Wiener Damen Almanach	1 25
Erdeszeti naptár	1 80	Dr. Holtzer's Aerztlicher Taschen kalender	1 60
Orvosi zsebnaptár, szerk. Hochhalt K.	20	Taschen kalender, für die Oesttr. Haus u. Landwirthe	1 60
Jegyzék napló, ügyvédek számára szerk. Schriener Gyula	1 20	Illustr. Novellen Almanach mit gratis Praemie	84
Zsebnaptár, tanítók számára szerk. György Aladár	1 20	Rosegger Das Neue Jahr	60
Jegyzék napló, gazdák számára szerk. Mádai I.	1 20	Waldheim's Comptoir Handbuch	1
		Feuser kalender für Landwirthe	50
		Oesttr. Ung. Eisenbahn kalender	1 60

Ezenkívül még sok itt felnem sorolt nagyobb s kisebb magyar német naptárak, fali s szaggató naptárak, jegyzék naptárak, tárcza s pénztárca naptárak legnagyobb választékban kaphatók. Vidéki megrendelések postai utánvél mellett legpontosabban teljesíttetnek. A magyar német s külföldi irodalom termékeivel dúsan felszerelt könyvkereskedésemet a nagyérdemű helybeli s vidéki közönség figyelmébe ajánlva vagyok mély tisztelettel

Klökner Péter,

könyvárus.

Székesfejvárott, october hó 29-én 1877.

Dieser Thran, in Möller's eigenen Fabriken auf den Lofoteninseln aus frischen ausgeuchten Lebern der Dorsch Fische sorgfältig bereitet und am Fabrikationsorte selbst in Flaschen gefüllt, zeichnet sich bei natürlicher blassgelber Farbe von allen andern Thranarten besonders dadurch aus, dass er fast geruchlos ist, einen angenehmen olivenartigen Geschmack besitzt und von jedem Magen leicht verdaut werden kann. — Kinder gewöhnen sich bald an seinen Genuss, u. Vielen wird derselbe zur Delicatesse.

Ausstellung 1876, Philadelphia gegen sämtliche Concurrenz der Welt der einzige erste Preis.

Zu beziehen durch alle renommirten Apotheken und Materialwaaren-handlungen der Monarchie.

General-Depot in Wien: Paul Eckard III., Heumarkt 7.
Preis per Flasche Oe. W. fl. 1.
Depot:
Diebálla György,
Aphoteke in Stuhlweissenburg.

Vasuti menetrend.

Budára reggel 4 ó. 16 p. délelben 12 ó. 5 p. este 6 ó. 36 p. Budáról reggel 7 ó. 10 p. d. e. 11 ó. este 9 ó. 36 p.

Kanizsára reggel 9 ó. 29 p. d. u. 2 ó. 33 p. éjjel 11 ó. 8 p. Kanizsáról reggel 6 ó. 25 p. d. u. 2 ó. 6 p. éjjel 11 ó. 30 p.

Ujszönyböl reggel 10 ó. 18 p. éjjel 12 ó. 23 p. Ujszönyböl d. u. 2 ó. 33 p. éjjel 11 ó. 37 p.

Veszprémbe reggel 9 ó. 27 p. d. u. 4 ó. 30 p. Veszprémből reggel 8 óra 10 p. d. u. 4 ó. 45 p.

!!Éljenek a törökök!!
!!Tschok jascha Osmanli!!
A törökök győzelmeinek örvendetes emlékére éppen most készülték el az

Osman pasa pipák
és a
Suleiman és Mukthár szivarszjipák

a török hadvezérek kitűnően sikerült s jól talált arcképekkel, egy első rangú tájéktaragó művész által meglegelő egyszerű kivitelben, a legfinomabb bécsi tájéktár, gyorsan és könnyen szívódó, valódi török szaral. Mind a két darab együtt véve csak 2 fr. A pipa magában véve 1 fr. 20 kr. A szivarszjipka magányosan 80 kr. Míg a fentebb czikkéből csak igen mérsékelt számmal mennyiség lön készíve s miután az részint a kivétel nagyszerűsége miatt, részint rendkívüli olcsósága miatt már magán a bécsi piacon is rohamos kelenlősségre talált, annál fogva megbízásokat csak igen rövid ideig fogadhatunk el.

Vidéki megrendelések utánvél vagy pénzfelőleg beküldése mellett a következő czim alatt történnek:

Bécsi tájéktárak,
Bécs, II. Taborstrasse 11.

LUHI MARGIT-FORRÁS

Magyarország Bereg megye terménye.

Orvosi tekintélyeink ezen ásványvizet részint még eddig sehol elő nem fordult alkatrészeknél, részint ezek szerencsés összetételénél fogva kiváló hatásúak ismerték el, főleg mert gyengébb szabad szénsavtartalommal és gazdagabb főlég köztűt szénásvány, valamint eddig ismert szikéloges ásványvízzel, s míg a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a káros, sőt veszedelmes izgatástól, addig a főlég köztűt szénásvan gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészek, a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hoi a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli, Badeni, Vichy sz. hasonló szabad szénsavtartalommal gazdagabb ásványvizet, üdítővérszeknél nem alkalmazhatók, a Luhi Margit-forrás-víz a legjókonyabb hatás mellett folyóvást használhatók. Helyi-kövésolyag bántalmaknál Lithium-tartalma miatt sikerrel alkalmazható. — Ezen állításokat orvosi tekintélyek bizonylati igazolják, melyek bár kinek kívánságára készséggel megküldetnek. A Luhi Margit-forrás-víz nagy sikerrel alkalmaztatik mindennemű tudó-, legzszervi, gyomor-, bel-, húgybolyagbántalmaknál kiváló hatásúak bizonyult tej elválasztásuknál, és boravas natron tartalmánál fogva mint szájviz fogak conserválásánál is.

Borral használva a legérzékenyebb s legkellemesebbital.

A forrás felügyelőség.

Kizárólagos forrártár:
ÉDES KUTY L.
m. k. udvari ásványviz-szállítóház Budapestben.

1 nagy palack 20. | 1 kis palack 15.
1 rekesz 40 nagy palacczkkal 7.80 | 1 rekesz 60 kis palacczkkal 8.-.

Ismét eladók nagyobb vételnél engedményben részesülnek.
Erésből és csinosabb alakú palacczok behozatata végett az árak, a tavaliakhoz aránylag, kevéssé emellettök.

A „Debatte” és a „Wiener Lloyd” szerkesztőségéhez beküldött ezen újságlapokban megjelent és dr. POPP J. G. es. k. udvari fogorvoshoz Bécsbe intézett nagybecsű elismerő irat.

Egyedül és csupán is emberbaráti szeretettől és azon hássággal, hogy szenvedő embertársaimnak használatosak, érzem magam indítatva, a következő tény állást tartalmazó sorokat nyilvánosság elé hozni: 18 évi orvosi gyakorlatom ideje alatt a szájbetegségek több nemét egészen volt alkalmam gyógykezelés alá venni; de a legkiválóbbnak vélt s nagy költséget igénylő szerek sem vezettek gyakran a kívánt eredményhez. — En tehát végre megkísérelém a hírhedt

Dr. POPP-féle Anatherin-szájviz

használaton vételt, melylyel az óhajtott czélt valóban és teljesen elértem.

En tehát mindazoknak, kik szájfájdalmaikban szenvednek e szert, melynek használata legesélyesebb kellemetlenséggel sem jár és soha semmiféle rossz utóhatást nem von maga után a legmelegebben ajánlom. Dunaföldvár.

Dr. Gross, gyak. orvos.
Anatherin-fogpasta 1 frt. 22 kr. Novényi fogpor 63 kr. Fogólm az odvas fogak ólmozására 2 frt. 10 kr.

Kaphatók: Székesfejvárott: Braun József, Diebálla György, Brosmann V., Pásztor S. gyógyszer. Szekerek és Hornyánszkyál. Lovasbényiben: Heiszler gyógyszer. Móbrott: Jency. Palotán: Würd. Veszprémben: Guthard és fia, Tuszkán M. és társa, Ferencz gyógyszer. Pápan: Tschelen, Bermüller és Szabó gyógyszer. Dunaföldvár: Lukács A. és Kubinyi gyógyszer. Duna-Vecsen: Kinke gyógyszer. Kun-Szent-Miklós: Tóth S. gyógyszer. Polgárdin: Kampis József gyógyszer.

STRAUSS A.

első fehérnemű- és kelengye-gyára

Bécsben, Rothenthurmstrasse 21.

a keleti háboru miatt készíve érezé magát a konstantinápolyi és odessai roppant tökraktárak, melyek **uri és női fehérneműkből, vászon- és asztalneműkből** stb. állnak, Bécsbe helyezi át, melynek gyors kelenlősség elérése végett valóban mesés olcsó áron árusítatnak el. A jövedelem 20% -ja a háboruban szerencsétlenül járt törökök javára van szánva.

Az egyáltalán való tartós és kitűnő minőségérti jótállást a cég magára vállalja. A további és teljes megnyugtató végett az igényeknek meg nem felelő árak készséggel kicseréltetnek, vagy kívánatra bérmentes visszaküldés mellett még a pénzösszeg is, postautalvány mellett, visszatérítetik.

Egy részlet ing és labraváló könnyű minőségű, db. 75 kr.

Tájékozási táblázat az árjegyzékből.

Egyáltalán kitűnő minőség.

Neme	száma	1	2	3	4	5
1 shirting-uriling sima vagy redős mell	ft. 1	1 1/2	2	—	—	—
1 angol trikót-mellény, vagy nadrág, fehér és színes	ft. 1	1 1/2	2	2 1/2	—	—
12 elegáns batizt-kendő színes széllel, beszegeve	ft. 1	1 1/2	2	2 1/2	—	—
12 háromrétű gallér, legújabb idom	ft. 2	2 1/2	—	—	—	—
1 horgolt női ing a legjobb shirtingból	ft. 1	1 1/4	1 1/2	—	—	—
1 elegáns női labraváló szegély-díszítéssel	ft. 1	1 1/4	1 1/2	—	—	—
1 finom shirting éjjeli korzet szegélyekkel legjobb minőség	ft. 1	1 1/4	1 1/2	—	—	—
12 finom vászonkendő valódi vászonért kezesskedünk	ft. 2	2 1/2	3 1/2	4	—	—
1 vászon uri labraváló	ft. 1	1 1/4	1 1/2	—	—	—
1 elegáns francia korzett dus himzéssel	ft. 1 1/2	2	2 1/2	3	3 1/2	—
1 fin. színes kreton-ing, s zavalót valódi sz.	ft. 1 1/2	2	2 1/2	—	—	—
1 fehér uri ing sima háromrétű mell	ft. 1 1/2	2	2 1/2	—	—	—
1 dusan díszített női ing, legjobb minőség	ft. 1 1/2	2	—	—	—	—
1 shirting női alszoknya, legjobb szabás	ft. 1 1/2	2	2 1/2	3	—	—
1 uri labraváló, valódi rumburgi vászonból	ft. 1 1/2	1 1/2	2	—	—	—
1 angol oxford-ing vagy francia creton	ft. 2	2 1/2	3	—	—	—
1 legfinomabb himzett bálí ing kézi himzés, legújabb szabás	ft. 2	2 1/2	3	—	—	—
6 pár fin. angol közelő,						

	1	2	3	4	5
legújabb szabás	ft. 2	2 1/4	—	—	—
1 finoman himzett női ing v. Angot dusan dísz.	ft. 2	2 1/4	2 1/2	—	—
1 finom női alsó szoknya dusan díszítve	ft. 2	2 1/2	3	—	—
1 női labraváló himzett fodrokkal	ft. 2 1/4	2 1/2	3	—	—
1 uri ing, rumburgi vászon valódi, sima, vagy redős a legfinomabb,	ft. 2	2 1/2	3	3 1/2	—
1 uri ing, valódi rumburger fantasia, himzeve a legfinomabb,	ft. 4	4 1/2	5	5 1/2	6
1 női labraváló a legfin. zsinórból, sima és dusan díszítve,	ft. 1 1/4	1 1/2	1 3/4	2	—
1 szoknya a legjobb zsinórbarkot sima és dusan díszítve	ft. 1 3/4	2	2 1/2	—	—
1 korzett a legjobb zsinórbarkot sima és dusan díszítve	ft. 1 1/2	2	2 1/2	—	—
1 női ing valódi vászon, sima és fan. legfin.	ft. 1 1/2	2	2 1/2	3	—
1 női ing, valódi vászon, himzeve, a legfin.	ft. 2 1/2	3	3 1/2	4	4 1/2
1 női ing valódi vászon kézi himzett	ft. 3	3 1/2	4	5	6
1 db 30 rőf zsinórbarkot, a legfinomabb	ft. 7 1/2	8	8 1/2	10	11
1 korzett himzett fodrokkal legfinomabb	ft. 3 1/2	4	4 1/2	5	6
1 db 8 1/4 széles lepedő varrás nélkül	ft. 11	12	—	—	—
6 db 8 1/4 széles lepedő varrás nélkül tiszta vászon legfinomabb	ft. 14	15	16	17	19
asztalnemű 6 személyre, fehér és színes	ft. 3	3 1/2	4	4 1/2	5
asztalnemű 12 személyre, fehér és színes	ft. 9	10	12	14	16
1 db 30 rőf egész széles házivászon	ft. 5 1/2	6	6 1/2	7	8
1 db 46 rőf 3/4 széles kreazsvászon	ft. 16	17	19	20	22
1 db 50 rőf 3/4 széles irlandi és hollandi v.	ft. 18	20	25	27	29
egy db 54 rőf 3/4 széles rumb. vászon	ft. 24	26	28	32	36
12 db töröruha csinavat és damasz	ft. 3	3 1/4	4	5	6 1/2

Kimerítő képes árjegyzékek valamint kelengye előányzatok kívánatra ingyen és bérmentve.

Raadás:
25 frtos számlánál 12 zsebkendő.
50 frtos számlánál egy 6 személyre való damasz asztalteríték.
75 frtos számlánál 24 db nagy asztalkendő.
100 frtos számlánál egy db 30 rőfös házi vászon.
Megbízások a pénz beküldése vagy utánvél mellett.

Nyujtsd a szerencsédnek kezdet!
375,000 állami mark,
vagy
218,750 o. é. frt. fonyereményt

nyujt a legújabb nagy pénz kisorsolás, mely a magas kormány által engedélyezve és biztosítva van.

Az új terv előnyös beosztása akként van, hogy kevés hónap alatt 7 kisorsolásban 46200 nyereménynek bizonyosan ki kell jönni, e között a 375,000 mark, vagy 218,750 forintos nyeremény is, továbbá:

1 Nyeremény	Mark	250,000
1	"	125,000
1	"	80,000
1	"	60,000
1	"	50,000
1	"	40,000
1	"	36,000
3	"	30,000
3	"	25,000
3	"	20,000
7	"	15,000
1	"	12,000
23	"	10,000
3	"	8000
27	"	5000
52	"	4000
200	"	2400
410	"	1200
621	"	500
706	"	250
25635	"	135
stb.	"	stb.

A húzás hivatalos napjai már rendszeren megállapítva lettek.

Ezen nyeremény-húzáshoz sorsjegyek kaphatók és pedig:

1 egész ered. sorsjegy csak 6 M. 3 1/2 fr.
1 fél " " " 3 M. 1 3/4 fr.
1 negyed " " " 1 1/2 M. 90 kr.

Minden hozzájuk beküldött megbízások postaküldéssel, utalványozással vagy utánvétellel a legnagyobb pontossággal lesznek elintézve és minden megrendelt állampénsszel ellátott eredeti sorsjegyet tölem kapja meg.

A megrendelésekhez rendszeren egy hivatalos játéktérvel szolgálnak, ép úgy minden húzás után a húzási-lajstromot kéretlenül bérmentve megküldjük.

A nyeremények kifizetése azonnal az állam felelőssége mellett akár postailag, vagy számos összeköttetéseink miatt általunk Osztrák-Magyarország bármely nagyobb piacán is eszközölhetők.

Vállalatunkat mindig szerencse kísérte számtalanszor lőnek különféle fonyeremények az általunk eladottaktól kiizva.

Egy ilyen a legszilidabb alapon nyugvó vállalatot az ember mindig a tömeges pártfogás reményében nyit meg, kerjők tehát, hogy a megbízásoknak mindkép eleget tehesünk, azokat mindenesetre november 30-ig beküldési sziveskedjenek.

KAUFMANN és SIMON,
bank- és váltó-üzleto
Hamburgban.

Vesz és elad mindenféle államkötvényeket, vasuti részvényeket, kölcsönjegyeket stb.

U. I. Üzletünk iránti szives bizalmukat megköszönve azt a jövőben is iparkodni fogunk megelégedésre kiérdemelni. **Fentebbi.**